

SÁCH TÔBYA

CHƯƠNG 01

MỞ ĐẦU

¹ Sách ngôn hành của Tôbit, con của Tôbiel, con của Ananiel, con của Ađuel, con của Gabael, con của Raphael, con của Raguel, thuộc dòng giống Asiel chi tộc Neptali. ² Vào thời Ênêmessar vua Assur, (Tôbit) đã bị dẫn đi làm tù binh từ Tisbê, tức là (thành) ở phía Nam Kyđios thuộc Neptali trong xứ Galilê thượng, bên trên Asser, về phía Tây, phía mặt trời lặn, và Bắc Phôgor.

I. KẺ BỊ ĐÀY

³ Tôi, Tôbit, tôi đã đi theo đường lối sự thật cùng làm các việc nghĩa mọi ngày đời tôi. Tôi đã làm phúc bố thí nhiều cho anh em tôi và cho những người thuộc dân tộc tôi, đã cùng tôi bị đày qua Ninivê trong xứ Assur này. ⁴ Khi tôi còn ở quê nhà, ở đất Israel, vào hồi tôi còn trẻ, tất cả chi tộc Neptali cha tôi, đã li khai với nhà Davit cha tôi cùng với Yêrusalem, thành đã được chọn giữa tất cả các chi tộc Israel để làm nơi tế lễ cho tất cả các chi tộc Israel. Và tại đó, Đền thờ, chôn trần ngự của Thiên Chúa đã được hiến thánh và xây cất cho tất cả mọi thế hệ mai sau. ⁵ Tất cả các anh em tôi và nhà Neptali cha tôi, họ đều dâng lễ cho con bê mà Yorôbôam, vua Israel đã làm ở Đan, trên mọi núi đồi Galilê.

⁶ Còn tôi, nhiều lần một mình, đi Yêrusalem vào các ngày lễ, như đã viết cho tất cả Israel làm lệnh truyền vĩnh viễn. Tôi trảy đi Yêrusalem, mang theo tiền thưởng và các của đầu mùa, và thập phân về súc vật và lông chiên xén lần đầu tiên. ⁷ Các vật ấy tôi trao cho các tư tế, con cái Aharôn để dâng lên tế đàn; và phần mười về lúa miến, rượu, dầu, lựu, vả và các trái trắng khác, tôi dâng cho con cái Lêvi, phục dịch ở Yêrusalem. Còn thập phân thứ hai thì tôi nộp bằng bạc sáu năm liền. Và mỗi năm tôi đi chi tiêu tại Yêrusalem. ⁸ Tiền ấy tôi cho những kẻ mồ côi góa bụa, khách tha phương ngụ giữa con cái Israel. Năm thứ ba tôi đem cho họ và chúng tôi dùng đó mà ăn uống chiếu theo điều đã qui định về các sự ấy trong luật Môsê và theo lệnh truyền của Đêbôrah, mẹ của Ananiel, ông tổ của chúng tôi; vì cha tôi đã chết (sớm) và để tôi mồ côi. ⁹ Và khi tôi thành người, tôi đã lấy vợ, (người) thuộc họ hàng chúng tôi... Do nàng, tôi đã sinh được một trai và tôi gọi tên nó là Tôbya.

¹⁰ Đến khi bị bắt đi đày qua Assur, và khi tôi bị đày, tôi đã đi Ninivê. Tất cả anh em tôi và những người thuộc nòi giống tôi đều ăn bánh của các dân. ¹¹ Còn tôi, tôi đã giữ mình không ăn bánh của các dân. ¹² Và bởi tôi nhớ đến Thiên Chúa của tôi với hết cả hồn tôi. ¹³ Thượng đế Tối cao đã cho tôi được nghĩa, được duyên trước mặt Ênêmessar. Và tôi đã lo kinh doanh cho ông về mọi thứ ông cần. ¹⁴ Và tôi đã trảy đi Mêđi và kinh

doanh cho ông, ở đó cho đến khi ông chết. Tôi đã ký gởi nơi Gabael, em của Gabri trong vùng Mêđi những hâu bao chứa mười tạ bạc.

¹⁵ Và khi Ênêmessar chết và Sennakêrib con ông lên làm vua thay ông, thì đường đi Mêđi đóng lại, tôi không thể đi Mêđi nữa. ¹⁶ Vào những ngày Ênêmessar, tôi đã bố thí nhiều cho anh em tôi thuộc nòi giống tôi. ¹⁷ Người đói, tôi đã cho bánh; kẻ mình trần, (tôi cho) áo xống, và nếu tôi thấy có người chết nào thuộc dân tộc tôi và thấy bị quăng sau tường lũy Ninivê, tôi đã chôn cất. ¹⁸ Và kẻ nào bị Sennakêrib giết - hỏi ông phải bỏ Yuđê chạy về, trong những ngày Vua cả trên trời hạch tội ông vì những lời lộng ngôn ông đã phạm thượng, tôi cũng đã chôn cất. Quả thế, trong con lồi đình, ông đã giết nhiều người con cái Israel. Tôi đã trộm xác họ mà đem chôn cất. Sennakêrib tìm xác họ nhưng tìm không ra.

¹⁹ Có người Ninivê đi tố cáo với nhà vua là chính tôi đã chôn cất họ, nên tôi đã phải ẩn trốn. Khi thấy được là nhà vua đã biết việc tôi và tầm nã tôi để xử tử, tôi đã phát sợ mà trốn đi. ²⁰ Mọi sự tôi có, đều bị tước đoạt hết; không còn lại mảy may cái gì mà không bị xung vào kho vua, chỉ trừ có Anna vợ tôi và Tôbya con tôi. ²¹ Nhưng không đầy bốn mươi ngày sau, hai con (vua) đã giết ông, rồi chúng trốn lên rặng núi Ararat. Shakhadôn, con ông, đã lên làm vua thay ông. Vua đặt Akhikar con của Anael anh tôi, cai tất cả tài chánh của vương quốc, và có quyền hành trên tất cả hành chánh. ²² Bây giờ Akhibar đã bàu chữa cho tôi và tôi đã xuống Ninivê lại. Vì Akhikar đã làm quan đại chức tử, làm chương ấn, và làm thượng thư cai bộ lại, và bộ hộ dưới triều Sennakêrib, vua Assur và Sakhadôn đã đặt nó làm quan đệ nhị. Mà nó lại là thân thuộc của tôi, là cháu gọi tôi bằng chú.

CHƯƠNG 02

II. KẼ MÙ LÒA

¹ Vậy dưới triều Sakhaddon, tôi đã xuống lại nhà tôi. Người ta đã trả lại cho tôi Anna, vợ tôi, với Tôbya, con tôi. Ngày lễ Năm mươi (Lễ các Tuần), tôi được một bữa trưa thịnh soạn, và tôi đã ngả mình xuống dùng bữa. ² Người ta đã dọn bàn cho tôi, và đã dọn cho tôi rất nhiều món ăn. Tôi mới bảo Tôbya con tôi: "Này con, con hãy đi ra và gặp được ai nghèo trong anh em ta, những người bị đày ở Ninivê, nhưng hết lòng nhớ đến (Thiên Chúa) thì con hãy dẫn về để cùng chia sẻ bữa ăn với cha. Này! Cha đợi con về đó, hỡi con!" ³ Tôbya đã tìm một người nghèo khó trong hàng anh em chúng tôi. Trở về, nó nói: "Thưa cha!" và tôi đáp lại nó: "Này, cha đây, con!" Nó trả lời: "Thưa cha, này có một người thuộc dân tộc ta đã bị sát hại và quăng ngoài bùng binh chính nơi người ấy vừa bị thất cố". ⁴ Tôi liền chồm dậy, bỏ bữa ăn ngay trước khi ném một tí gì, tôi cất xác người ấy khỏi bùng binh và đem đặt trong một căn nhà, chờ mặt trời lặn để đem chôn. ⁵ Đoạn trở về tôi tắm rửa, và ăn bánh trong tang sầu. ⁶ Tôi đã nhớ lại lời tiên tri, những điều Amos đã nói về Bêthel rằng:

Đại lễ của các người sẽ đổi thành tang sầu

và ca vãn hết thảy nên lời ai ca.

Và tôi đã khóc.

⁷ Rồi khi mặt trời lặn tôi đi đào huyết chôn cất người ấy.

⁸ Những người lân cận cười chê tôi mà nói: "Hắn vẫn chưa sợ! Đã bị tằm nã để giết đi về việc ấy và đã bỏ trốn, thế mà hắn lại vẫn chôn cất người chết".

⁹ Tôi ấy, tôi tắm rửa, đoạn vào trong sân. Tôi nằm ngủ kê vách tường ven sân, mặt để hở không che vì trời nóng bức. ¹⁰ Tôi không biết là bên trên tôi có chim sẻ nơi vách tường. Cút chim nóng hổi rơi vào mắt tôi, gây ra những vết trắng (vẩy cá mắt). Tôi đã đi cầu thầy chạy thuốc. Nhưng người ta càng xức thuốc bao nhiêu, thì mắt càng lòa bấy nhiêu vì những vết trắng ấy, và cuối cùng tôi đã mù thật. Tôi đã mang tật nơi mắt bốn năm. Anh em tôi hết thảy đều sầu tủi cho tôi. Akhikar đã cấp dưỡng tôi hai năm trước khi nó trở đi Êlynai.

¹¹ Thời ấy Anna, vợ tôi, phải canh củi, việc vãn phạm gái. ¹² Nhà tôi giao hàng cho chủ mướn, và họ trả công cho nàng. Số là mồng bảy tháng Dystros, nàng xén tám vải và đem giao cho chủ thuê. Họ đã trả trọn công cho nàng và lại còn làm quà cho nàng một đên con để khao một bữa. ¹³ Khi nàng vào nhà bên tôi, thì con dê cất tiếng kêu be be. Tôi mới gọi nàng lại và bảo: "Con dê ấy ở đâu đến? Họa chẳng là của trộm cắp? Hãy đem trả cho chủ nó! Vì ta không được phép ăn của gì ăn trộm". ¹⁴ Nàng nói với tôi: "Quà người ta tặng tôi thêm với tiền công đó mà". Tôi không tin và cứ bảo phải trả lại cho chủ. Tôi lấy làm xấu hổ đỏ mặt thay cho

nàng vì điều đó. Nhân đó nàng đáp lại và nói với tôi: "Thế thì đâu nào có việc bổ thí của ông? Đâu nào các việc nghĩa của ông? Đó kia, các sự ấy đã quá rõ đối với ông".

giaoxudaiphu.com

CHƯƠNG 03

¹ Rất đổi buồn phiền trong tâm hồn, tôi đã rên lên và khóc. Tôi đã cất tiếng cầu nguyện với những tiếng rên xiết: "² Người thật chí công, lạy Chúa! Mọi việc Người làm thấy đều chính đáng và các đường lối của Người đều là lân mẫn và sự thật. Chính Người xét xử thế giới. ³ Vậy nay, xin Người, lạy Chúa, xin nhớ đến tôi, xin đoái nhìn và đừng hạch sách tôi về các tội lỗi tôi, về các sự ngu dại của tôi, và của cha ông tôi. Họ đã mắc tội với Người. ⁴ Họ đã bất tuân giới lệnh của Người. Người đã thí bỏ chúng tôi cho giặc cướp, cho tù đầy, và án tử để làm trò cười, sự đàm tiếu và đồ ô nhục giữa mọi dân tộc, những nơi Người đã phân tán chúng tôi. ⁵ Phải, các án xử của Người, thấy đều chân chính, khi Người xử như thế với tôi vì tội lỗi tôi. Vì chúng tôi đã chẳng thi hành giới lệnh của Người. Và chẳng thành thật đi trước nhan Người. ⁶ Và này, xin xử với tôi theo ý Người muốn và xin truyền rút lại sinh khí nơi tôi cho tôi giải thoát khỏi mặt đất này mà trở thành đất. Vì tôi thà chết còn hơn là sống, bởi tôi đã phải nghe đến những lời nhục mạ vô cơ và lăm lăm ưu phiền, quán lại bên tôi, lạy Chúa. Xin truyền cho tôi được giải thoát khỏi nghiệp dĩ này. Xin thả tôi cho tôi đến nơi vĩnh cửu. Xin đừng ngoảnh mặt Người đi với tôi, lạy Chúa. Vì tôi thà chết còn hơn là thấy quá nhiều nghiệp dĩ trong đời tôi để khỏi phải nghe những lời nhục mạ".

III. SARA

⁷ Cũng trong ngày ấy, xảy ra là Sara con gái ông Raguêl, ở Ecbatana (xứ) Mêđi, cũng đã phải nghe một tở gái của cha nàng nhục mạ. ⁸ Bởi lẽ nàng đã được gả cho bảy người chồng. Nhưng quỷ dữ Asmôđê đã giết chúng trước lúc động phòng với nàng theo lẽ thường trong đời phụ nữ. Đứa tở gái nói với nàng: "Chị là đồ sát phu. Này chị đã được gả cho bảy tám chồng. Thế mà chị vẫn không đội tên một người nào trong bọn. ⁹ Việc gì mà chị phải làm khổ chúng tôi vì những ông chồng của chị, vì chúng chết rồi, chị hãy xéo đi theo chúng. Đừng bao giờ để chúng tôi phải thấy con trai con gái nào của chị!" ¹⁰ Ngày ấy, hồn những buồn phiền, nàng khóc tức tưởi và leo lên gác của cha nàng, nàng muốn thắt cổ tự vận. Nhưng nàng lại suy tính, tự nói: "Đừng để người ta nhục mạ cha tôi, những rằng: Ông chỉ có một ái nữ. Nhưng cô lại đã thắt cổ tự vận vì quá khổ! Làm thế là tôi đẩy tuổi già cha tôi xuống âm phủ mất vì ưu phiền. Tốt hơn tôi đừng thắt cổ. Nhưng là cầu khẩn Chúa xin Người cho tôi chết kẻo phải nghe nhục mạ nữa trong đời tôi".

¹¹ Ngay lúc ấy, nàng giang tay về phía cửa sổ. Nàng khẩn cầu và nói: "Người đáng chúc tụng, lạy Thiên Chúa từ bi. Thật đáng chúc tụng. Danh Người cho đến đời đời. Công việc của Người hết thấy, hãy chúc tụng Người. ¹² Và nay tôi ngửa mặt và mắt trông lên Người. ¹³ Xin hãy truyền cho tôi giải thoát khỏi cõi đất để khỏi còn phải nghe những lời nhục mạ. ¹⁴ Nhưng, là Chúa tể, Người biết là tôi trong sạch không nhóm uế với đàn ông nào. ¹⁵ Tôi đã không làm ô danh xấu tiếng cho mình tôi cũng như cho cha tôi nơi đất tôi lưu đây. ^{15b} Tôi

là con một của cha tôi, ngài không có được con nào khác nữa để hòng thừa tự cho ngài, ngài cũng không có anh em gần hay bà con nào, khiến tôi phải giữ mình dành để làm vợ. Tôi đã mất đến bảy người chồng, thì tôi còn sống để làm gì? Và nếu Người không muốn cho tôi chết đi, lạy Chúa, thì nay xin nghe đến lời nhục mạ tôi phải chịu!"

¹⁶ Chính vào lúc ấy, lời cầu nguyện của hai người đã được chiếu nhậm trước vinh quang của Thiên Chúa. ¹⁷ Và Raphael đã được sai đến chữa lành cả hai: giựt khỏi mắt Tôbit những vệt trắng, để ông được thấy tận mắt ánh sáng của Thiên Chúa - và ban Sara, con gái Raguel cho Tôbya con của Tôbit làm vợ và giải thoát nàng khỏi quỷ dữ Asmôđê. Vì về gia hệ quyền cưới nàng thuộc về Tôbya hơn mọi người khác muốn lấy nàng. Vào lúc ấy, Tôbit rời sân quay vào nhà, và Sara con gái của Raguel cũng từ trên gác xuống.

giaoxudaiphu.com

CHƯƠNG 04

IV. TÔBYA

¹ Ngày ấy, Tôbit nhớ lại số bạc ông đã ký gửi nơi Gabael, ở Raphès (xứ) Mêdi. ² Ông mới nói trong lòng: "Coi! Mình đã xin được chết! Tại sao mình lại không gọi Tôbya, con mình mà cho nó hay về số bạc ấy, trước khi mình chết?" ³ Ông gọi Tôbya, con ông. Cậu vào gặp ông. Ông nói với cậu: "Hay chôn cất ta đúng phép. Hãy thảo kính mẹ con. Đừng bỏ người ngày nào trong suốt đời người. Hãy làm cho người được vui lòng vui mặt. Đừng làm cho tâm hồn người phải buồn phiền về bất cứ sự gì. ⁴ Hỡi con, con hãy nhớ là người đã phải trải qua bao nỗi gian lao hiểm nguy vì con khi con còn trong lòng dạ người. Người chết, con hãy chôn cất người bên ta cùng chung một mồ.

⁵ Suốt mọi ngày đời con, hỡi con, con hãy nhớ đến Chúa. Đừng có ý phạm tội, lỗi các lệnh truyền của Người. Hãy làm việc nghĩa mọi ngày đời con. Đừng đi theo đường lối bất chính. ⁶ Vì chung phạm ai làm sự thật sẽ được xuôi thuận trong việc vãn, ⁷ như mọi kẻ làm theo nhân nghĩa.

"Con hãy lấy của con có mà làm phúc. Mất con đừng ra chiều đố kỵ khi bố thí, đừng bao giờ con ngoảnh mặt đi trước kẻ nghèo nàn. Và nhân Thiên Chúa cũng sẽ không ngoảnh đi với con. ⁸ Có của bao nhiêu, tùy theo số lượng, con hãy lấy mà bố thí. Có ít, con đừng sợ lấy theo số ít ấy mà bố thí. ⁹ Quả đó là kho tàng con cất cho mình vào ngày túng quẫn chật vật. ¹⁰ Vì chung việc bố thí giết khỏi sự chết và không để lâm phải tội tãm. ¹¹ Quả thế, bố thí là lễ tế tốt đối với mọi kẻ lo (bố thí) trước nhan Thượng đế.

¹² Hỡi con, con hãy giữ mình khỏi mọi điều dân ô. Trước hết, con hãy lấy vợ trong dòng giống cha ông. Đừng lấy vợ khác nòi, một kẻ không thuộc chi tộc của cha ông, vì chung chúng ta là con cái các tiên tri. Con hãy nhớ, hỡi con, là Nôe, Abraham, Yacob tổ tiên từ muôn thuở trước đều đã lấy vợ trong hàng anh em của họ, và họ đã được chúc lành nơi hàng con cái và giống nòi họ đã được đất hứa làm cơ nghiệp. ¹³ Phải, hỡi con, hãy yêu mến anh em con; đối với anh em con, trên con trai, con gái dân con, lòng con đừng khinh khỉnh tự kiêu mà không màng lấy vợ trong hàng ngũ họ. Vì nơi kiêu ngạo đã sẵn họa vong và lảm thảm bại. Và nơi lười biếng đã có suy vi và nhiều thiếu thốn. Lười biếng là mẹ sinh ra đói kém.

¹⁴ Bất cứ ai làm lụng cho con, công nó đừng có qua đêm tại nhà con. Hãy trả ngay lập tức. Con làm tội Thiên Chúa, con sẽ được trả công. Hãy coi chừng về mình, hỡi con, trong mọi việc vãn của con. Và trong cách xử sự, luôn luôn hãy ở như người gia giáo. ¹⁵ Và điều con ghét, con chớ làm cho ai. Rượu con chớ uống đến say. Say sưa chè chén đừng là bạn đường của con.

¹⁶ Kẻ đói, con hãy cho bánh ăn; người mình trần, hãy cho áo mặc. Mọi điều con được dư giả con hãy làm phúc bố thí, và mắt con đừng so đó đố kỵ khi bố thí. ¹⁷ Hãy hậu hĩ về bánh của con trên mồ người đức nghĩa. Đừng thí hoài cho hạng tội lỗi. ¹⁸ Với người khôn ngoan, hãy tìm lời bàn bạc. Đừng khinh lời răn khuyên nào

hữu ích. ¹⁹ Mọi thời, mọi buổi, con hãy chúc tụng Đức Chúa Thiên Chúa, con hãy xin Người cho đường con đi ngay thẳng, cho mọi nước bước cùng dự định của con được bề êm xuôi. Vì chúng không phải dân nào cũng biết tinh khôn. Nhưng chính Chúa ban mọi sự lành. Và Người hạ xuống tùy ý Người. Và nay, hỡi con, hãy ghi nhớ các giới lệnh của ta, chớ để tuột khỏi còng con.

²⁰ Và nay, hỡi con, ta tỏ cho con biết ta đã ký gửi mười tạ bạc nơi Gabael, con của Gabri ở Raghès (xứ Mêđi). ²¹ Đừng sợ, hỡi con, vì ta ra nghèo. Của lành, con có nhiều, khi con kính sợ Thiên Chúa và lánh xa mọi tội cùng làm lành trước mặt Thiên Chúa của con".

giaoxudaiphu.com

CHƯƠNG 05

V. NGƯỜI BẠN ĐƯỜNG

¹ Bấy giờ Tôbya đáp lại Tôbit, cha cậu: "Thư cha, mọi điều cha truyền dạy con, con xin thi hành. ² Nhưng làm sao có thể lĩnh bạc được nơi ông ấy. Ông không biết con mà con cũng chẳng biết ông. Con đưa dấu gì ra cho ông nhận biết con, tin con và trao bạc cho con? Và lại đường đi Mêđi, con nào có biết, để đi tới đó!" ³ Đáp lại, Tôbit nói với Tôbya, con ông: "Chúng ta đã trao đổi văn khế, cha đã cắt làm hai mảnh, chúng ta mỗi người giữ một mảnh, rồi cha đã đặt văn khế với bạc ấy. Và nay đã là hai mươi năm rồi từ ngày cha ký gởi bạc ấy. Vậy nay, hỡi con, con hãy tìm một người tín cẩn để cùng đi với con, và chờ khi con về chúng ta sẽ trả công. Sau đó con đi lãnh bạc nơi ông ấy".

⁴ Tôbya đi ra kiếm người đi Mêđi với mình, một người quen thuộc đường sá. Cậu ra và gặp ngay Raphael thần sứ đứng đó trước mặt cậu. Cậu không nhận ra được đó là thần sứ của Thiên Chúa. ⁵ Cậu nói: "Bác đâu đến?" Thần sứ đáp: "Tôi thuộc con cái Israel, anh em của cậu. Tôi đến đây tìm việc làm". Tôbya nói: "Bác có biết đường đi Mêđi không?" ⁶ Ngài đáp: "Biết! Nhiều lần tôi đã ở đó! đường sá tôi đều quen biết và thông thuộc hết. Lắm lần tôi đã đi Mêđi. Tôi đã trọ đêm nhà ông Gabael, người anh em của chúng ta, lập cư ở Raghès xứ Mêđi. Từ Echatana đến Raghès thì phải mất hai ngày đàng. Vì các thành ấy đều ở trên núi". ⁷ (Tôbya) nói với ngài: "Này bác, bác đợi tôi (một tí) để tôi về nhà tin cho cha tôi hay. Vì tôi cần có bác đi với tôi. Tôi xin sẽ trả công bác". ⁸ Ngài bảo cậu: "Được! Tôi chờ cậu. Nhưng có điều là đừng dưng dưng lâu nhé". ⁹ Tôbya về nhà tin cho Tôbit cha cậu biết. Cậu thưa: "Này, con đã tìm ra người rồi, thuộc hàng anh em chúng ta, con cái Israel". Ông bảo: "Gọi người vào cho cha, để cha xem người ấy thuộc họ hàng và chi tộc nào. Cùng xem có đáng tin cậy để đi với con không?"

¹⁰ Tôbya ra gọi và nói với ngài: "Thưa bác, ba tôi gọi bác". Ngài vào gặp ông. Tôbit chào ngài trước. Ngài đáp lại: "Chúc ông được vui mừng nhiều". Đáp lại, Tôbit nói: "Với tôi thì còn có gì mà vui nữa? Một người mang tật cả hai mắt, không còn trông thấy ánh quang bầu trời, nhưng phải nằm bẹp trong tối tăm như những người đã chết không còn thấy được ánh sáng. Tôi bị chôn sống với người chết. Tôi nghe tiếng người ta nhưng nào có xem thấy họ". Ngài mới bảo: "Hãy vững lòng! Thiên Chúa sắp chữa lành ông rồi! Cứ vững lòng!" Tôbit nói: "Tôbya con tôi, muốn đi Mêđi, bác có thể cùng đi với nó và dẫn đường cho nó không? Bác ạ, tôi sẽ trả công bác!" Ngài đáp: "Tôi đi với cậu được lắm. Đường sá tôi đều thông thạo hết. Đã nhiều lần tôi trẩy đi Mêđi. Tôi đã ngang qua tất cả các cánh đồng trong xứ. Núi non và hết các đường sá xứ ấy, tôi đều biết cả". ¹¹ Ông nói: "Này bác, bác họ nào, thuộc chi tộc nào? Xin bác nói cho tôi biết!" ¹² Ngài nói: "Ông cần gì đến chi tộc tôi?" Tôbit nói: "Này, thực sự tôi muốn được biết bác là con ai, và tên bác là gì?" ¹³ Ngài đáp: "Tôi là Azarya con của Ananya lớn, đều là hàng anh em của ông". ¹⁴ Ông nói: "Bác là quý khách, chúc bác an khang, thưa bác! Xin bác đừng phật lòng, thấy tôi muốn biết sự thật về họ hàng bác. Thế ra, bác cũng là anh em với tôi,

con dòng cháu giống tốt lành. Tôi đã được biết Ananya và Nathan hai người con của Sêmêkya lớn. Các ông ấy đã từng cùng tôi đi Yêrusalem và châu lễ với tôi ở đó. Họ đã không làm đường lạc lối. Anh em của bác đều là những người tốt lành. Bác thuộc ngọc điệp gốc lành đó! Chào mừng bác lần nữa!"¹⁵ Đoạn ông nói tiếp: "Tôi xin trả công bác mỗi ngày một quan, cộng với chi phí cho bác như cho con tôi."¹⁶ Xin bác đi với con tôi. Tôi sẽ còn tặng thêm tiền công bác nữa".¹⁷ Ngài nói: "Tôi sẽ đi với cậu ấy! Đừng sợ gì cả. Chúng tôi sẽ ra đi an lành mà trở về với ông an lành. Vì chúng đàng sá cũng an ninh". Ông đáp: "Xin (Chúa) chúc lành cho bác!" Đoạn ông gọi con ông và bảo: "Con ơi, sửa soạn mà lên đàng với người anh em con đây. Xin Thiên Chúa, Đấng ngự trên trời, phù hộ cả hai được đến nơi và dẫn về lại với cha an lành. Xin thần sứ của Người làm bạn đường độ phù cho cả hai, hỡi con". Tôbya đã đi ra để lên đường, cậu hôn mặt cha mẹ cậu. Tôbit nói với cậu: "Đi bằng an!"

¹⁸ Anna, mẹ cậu khóc lóc và nói cùng Tôbit: "Việc gì mà ông sai thằng nhỏ nhà ta đi? Nó chẳng là cây gậy chống đỡ tay ta, khi nó ra vào trước mặt ta đó sao?"¹⁹ Bạc xa kia đừng với tôi, tiền tại nhà, nó hãy là rác bôn so với con ta?²⁰ Chúa cho ta sống như thế này cũng đã đủ cho ta".²¹ Ông mới nói với bà: "Bà đừng có nghĩ vớ vẩn. Con ta sẽ đi an lành, nó cũng sẽ về với ta an lành. Chính mắt bà sẽ trông thấy ngày nó trở về với bà an lành."²² Đừng cứ nghĩ vẩn. Minh ơi, đừng sợ thay cho chúng. Vì thiên thần tốt lành làm bạn đường với chúng. Đường nó đi sẽ được xuôi thuận. Nó sẽ trở về an lành".²³ Và bà đã thôi khóc.

CHƯƠNG 06

VI. CON CÁ

¹ Cậu nhỏ đã ra đi. Có thần sứ đi với cậu. Con chó cũng theo cậu mà đi với họ. Cả hai tiến bước, và khi đêm thứ nhất đến, họ đã qua đêm bên bờ sông Tigra. ² Cậu xuống rửa chân trong sân Tigra, thì một con cá lớn nhảy lên khỏi nước muốn tấp nuốt chân cậu. Cậu la lên. ³ Thần sứ bảo cậu: "Chụp lấy con cá. Chăm cho chắc". Cậu đã bắt được cá và lôi nó lên bờ. ⁴ Đoạn thần sứ bảo cậu: "Cậu hãy mổ bụng cá ra, lấy mật, tim, gan nó là một thứ thuốc quý". ⁵ Cậu đã mổ bụng cá, kéo lấy cả mật, tim, gan. Đoạn cậu nướng một phần cá mà ăn, còn phần kia cậu ướp muối để dành. ⁶ Cả hai lại tiếp tục lên đường, cho đến khi gần tới Mêđi. ⁷ Bấy giờ cậu hỏi thần sứ và nói: "Anh Azarya, làm thuốc gì bằng tim, gan, mật cá ấy?" ⁸ Ngài bảo: "Tim và mật cá, cậu đem xông khói trước người đàn ông hay đàn bà nào có quỷ hay thần dữ ám ảnh; thì mọi ám ảnh đều biến khỏi người ấy và quỷ ma không bao giờ còn lưu lại nơi người ấy nữa. ⁹ Và mật thì xức vào mắt người nào nổi vệt trắng phủ lên mắt (xức rồi) thổi vào mắt trên các vệt trắng, và mắt sẽ lành".

¹⁰ Khi họ vào đến vùng Mêđi và gần tới Echatana. ¹¹ Raphael nói với cậu: "Em Tôbya này!" Cậu đáp: "Dạ tôi đây!" Ngài bảo: "Đêm nay ta phải trọ nhà ông Raguel. Ông là người bà con của em đấy. Ông có một người con gái tên là Sara. ¹² Ngoài Sara, ông không có con trai hay con gái nào khác nữa. Mà em lại là người bà con gần nhất, và có tư cách cưới nàng hơn mọi người khác, và em có quyền hưởng gia tài của cha cô. Cô là một cô gái đảm đang, can đảm và xinh lắm. Cha cô thương cô lắm". ¹³ Và ngài nói tiếp: "Em có quyền lấy nàng. Nay, em hãy nghe tôi. Tối nay tôi sẽ nói với người cha về cô ấy, và hỏi cô ấy cho em. Và khi ta trở lại Raphès, ta sẽ cử hành lễ cưới. Tôi biết rõ là Raguel không thể nào từ chối với em được hay là đem gả cho ai khác. Ông sẽ phải chết chiếu theo án sách Môsê đã ra, một khi biết rằng theo gia hệ thì em có quyền lấy con gái ông hơn mọi người khác. Vậy nay, em hãy nghe tôi, chúng ta sẽ bàn về cô ấy ngay đêm nay, chúng ta sẽ hỏi cô ấy cho em. Và khi ta trở về Raghès lại, ta sẽ đưa cô theo về nhà em".

¹⁴ Bấy giờ, đáp lại, Tôbya nói với Raphael: "Anh Azarya, em đã nghe đồn là cô ấy đã được gả cho bảy người chồng rồi. Và họ đều đã chết cả ban đêm ngay trong phòng hoa chúc. Khi họ vào với cô ấy thì họ chết bất đắc kỳ tử. Và em cũng nghe người ta nói là một con quỷ đã giết họ. ¹⁵ Hiện tại em sợ - vì quỷ không làm hại cô ấy, nhưng hễ ai muốn lại gần cô, thì nó giết chết. Em lại là con một của cha em. Đừng để em chết mà đẩy sinh mạng của cha mẹ em xuống mồ trong đau đớn vì em. Họ không còn mụn con nào khác, để chôn cất họ". ¹⁶ Ngài mới nói với cậu: "Em không nhớ các lệnh truyền của cha em sao? Ông đã truyền dạy em phải lấy vợ trong nhà cha em. Vậy, nay hãy nghe đây, này em đừng đếm xỉa đến con quỷ ấy. Cứ lấy đi! Tôi biết: chính đêm nay người ta sẽ gả cô ấy cho em làm vợ. ¹⁷ Khi em nhập phòng hoa chúc, em hãy lấy ít gan và tim cá bỏ trên thau hương. Mùi xông ra; quỷ ngửi phải sẽ chạy trốn và sẽ tuyệt nhiên không bao giờ còn lẩn quẩn bên cô ấy nữa. ¹⁸ Khi em sắp chung đụng với cô ấy, trước hết, cả hai hãy chỗi dậy mà cầu khẩn xin Chúa trên trời xót

thương, và tể độ các em. Đừng sợ! Vì từ trước nàng đã dành phần cho em. Chính em phải cứu lấy nàng. Nàng sẽ theo em. Thiết nghĩ, với nàng em sẽ có con cái, chúng sẽ như anh em của em. Đừng nghĩ ngợi gì nữa".¹⁹ Khi Tôbya đã nghe lời lẽ của Raphael, và vì nàng lại là chị em họ nhà cha mình, thì cậu đã đem lòng triu mến nàng lắm. Và lòng cậu đã trần trụi với nàng.

giaoxudaiphu.com

CHƯƠNG 07

VII. RAGUEL

¹ Khi vào đến Ecbatana, (Tôbya) nói: "Anh Azarya, anh dẫn em thẳng tới nhà Raguel, enh em của chúng ta!" Và ngài đã dẫn cậu tới nhà Raguel. Họ đã gặp ông đang ngồi ở cửa sân. Họ cất tiếng chào ông trước. Ông đáp lễ: "Xin chào mừng anh em! thật là hân hạnh được anh em đến nhà!" Và ông liền dẫn họ vào nhà. ² Ông nói với Edna vợ ông: "Cậu thanh niên này sao mà giống Tôbit anh tôi quá!" ³ Edna hỏi họ và nói: "Anh em từ đâu đến?" Họ đáp: "Chúng tôi là con cái Neptali, những kẻ đã bị đày ở Ninivê". ⁴ Bà lại hỏi: "Anh em có biết Tôbit người bà con của chúng tôi không?" Họ đáp: "Chúng tôi biết ông ấy lắm!" ⁵ Bà lại thêm: "Ông ấy vẫn mạnh khỏe?" Họ nói: "Cám ơn bà, ông vẫn mạnh khỏe và còn sống" Tôbya thêm: "Ngài là cha tôi đó!" ⁶ Raguel liền nhảy lại áp má cậu mà hôn lấy hôn để. Ông vừa khóc vừa nói: "Xin Chúa chúc lành cho con, hỡi con, con là con của một người cha tốt lành trọn hảo. Khốn nỗi! một người nhân nghĩa hay làm phúc bố thí như vậy mà lại bị mù lòa!" Rồi ông lại bá cổ Tôbya, cháu ông mà khóc. ⁷ Và Edna vợ ông cũng khóc Tôbit. Cả Sara con gái của họ nữa, nàng cũng khóc. ⁸ Đoạn họ đã hạ cừu và nhiệt nung tiếp đãi hai người.

⁹ Khi đã tắm rửa, họ ngả mình dùng bữa. Bấy giờ Tôbya nói với Raphael: "Anh Azarya, nhờ anh nói với Raguel xin ông gả Sara, em tôi, cho tôi đi!" ¹⁰ Raguel nghe lời ấy thì bảo cậu: "Ăn uống đi cháu, và qua đêm vui vẻ. Vì ngoài cháu ra không ai có quyền lấy Sara con bác nữa. Và chẳng bác cũng không có quyền gả nó cho ai khác trừ phi là cháu. Vì cháu là người bà con gần nhất đối với bác. Nhưng thà bác nói thật cho cháu biết, cháu ạ! ¹¹ Bác đã gả nó cho bảy người chồng, cũng là đồng bào chúng ta. Nhưng họ đều chết cả ngay đêm động phòng. Vậy nay, ăn uống đi cháu ạ! Chúa sẽ xếp đặt cho chúng con!" ¹² Tôbya nói: "Cháu sẽ không ăn không uống gì, bao lâu bác còn trừ trừ về việc của cháu". Raguel mới nói với cậu: "Thôi được! Chiếu theo phán quyết của sách Môsê, ta ban nó cho cháu đó! Trời đã định là ta phải ban nó cho cháu. Em cháu đó, hãy đem nó đi! Từ nay cháu là anh nó và nó là em cháu. Từ hôm nay và mãi mãi, ta ban nó cho cháu. Chúa trên trời sẽ cho chúng con được mọi bề xuôi thuận đêm nay, hỡi con, và xuống trên chúng con thương xót và bình an".

¹³ Nói đoạn, Raguel gọi Sara con ông. Nàng ra và ông cầm tay nàng, mà trao nàng cho cậu và nói: "Cháu đem nó đi chiếu theo lẽ luật, chiếu theo phán định đã viết trong sách Môsê dạy ta phải ban nó làm vợ cháu. Hãy lãnh lấy và dẫn về với cha cháu, an lành. Xin Thiên Chúa trên trời cho chúng con được xuôi thuận bằng yên". ¹⁴ Ông gọi mẹ nàng và bảo đem giấy lại. Và ông đã viết tờ hôn thú, chứng nhận ông đã gả nàng cho cậu, chiếu theo án định của luật Môsê. Đầu vào đấy rồi, thì họ bắt đầu ăn uống.

¹⁵ Raguel gọi Edna vợ ông và nói: "Này mình, lo dọn một phòng khác mà đưa nó và đó". ¹⁶ Bà đi dọn giường chiếu trong phòng, như ông bảo. Đoạn bà dẫn nàng vào đó. Bà khóc thương nàng. Bà lau nước mắt,

bà nói: "17 Hãy trông cậy, con ạ! Xin Chúa Trời đổi buồn thành vui cho con. Hãy trông cậy! con ạ!" Và bà đi ra.

giaoxudaiphu.com

CHƯƠNG 08

VIII. NGÔI MỘ

¹ Ăn uống xong, là đến lúc đi ngủ; người ta tiễn chân chàng thiếu niên và đưa chàng vào phòng. ² Tôbya nhớ lại các lời của Raphael, lấy gan và tim cá trong bao cậu đem với mình rồi cậu đặt trên than đốt hương. ³ Mùi cá xông ra làm ngạt con quỷ, làm nó chạy ré lên mãi đến miệt Aicập. Raphael đuổi theo chặn nó lại ở đó, và tức thì ngài trói nó lại.

⁴ Khi người nhà đã ra và đóng cửa phòng lại, thì Tôbya chỗi dậy khỏi giường và nói với nàng: "Em này, chỗi dậy đi, ta hãy cầu nguyện khẩn cầu Chúa chúng ta, xin người xuống trên chúng ta thương xót và phù hộ". ⁵ Nàng dậy. Và họ lên tiếng cầu nguyện và khẩn cầu xin cho họ được phù hộ. Cậu cất tiếng nói: "Người đáng chúc tụng, Thiên Chúa của cha ông chúng tôi và đáng chúc tụng thay, Danh Người, cho đến đời đời kiếp kiếp: Chúng hãy chúc tụng Người, các tầng trời và cả tạo thành của Người, cho đến đời đời. ⁶ Chính Người đã làm ra Adam, cũng đã làm ra Evà và vợ ông làm người trợ giúp, làm sức chống đỡ. Do từ đời ấy, mà đã có dòng giống loài người. Và chính người đã nói là: Không tốt nếu con người chỉ có một mình, ta hãy làm cho nó có người trợ giúp giống như nó. ⁷ Và nay không phải vì ta dâm mà tôi lấy em tôi đây, nhưng bởi chân thành. Xin truyền xuống ơn thương xót trên tôi và trên nàng và cho chúng tôi chung sống với nhau cho đến tuổi già". ⁸ Đoạn hai miệng một lời, họ nói: "⁹ Amen, Amen". Đoạn họ nằm xuống ngủ một giấc sâu đêm.

¹⁰ Raguel chỗi dậy gọi gia nhân đến với mình. Rồi họ kéo đi đào huyệt. Ông nghĩ: "Mong sao nó đừng chết! không thì ta thật là bia cho người chê cười nhục mạ". ¹¹ Họ đào huyệt xong, thì Raguel về nhà và gọi vợ lại, ¹² và bảo: "Bà thử sai đũa tó gái nào vào ngó xem cậu ấy còn sống không. Rủi cậu chết rồi, thì để ta chôn cất ngay đi, đừng để ai biết". ¹³ Và họ sai người tó gái đi, và họ thắp đèn, họ mở cửa. Đũa tó gái vào và thấy cô cậu đang ngon giấc điệp bên nhau. ¹⁴ Người tó gái ra cho ông bà biết: "Cậu vẫn sống không hề gì cả". ¹⁵ Và họ chúc tụng Thiên Chúa trên trời và nói: "Người đáng chúc tụng, lạy Thiên Chúa, với mọi lời chúc tụng tinh tuyền. Thiên hạ hãy chúc tụng Người cho đến muôn đời. ¹⁶ Người, đáng chúc tụng, vì Người đã cho lòng tôi phơi phới, và sự đã không xảy ra như tôi đã dự tưởng, nhưng Người đã xử với chúng tôi chiếu theo lòng lân mẫn vô biên của Người. ¹⁷ Người đáng chúc tụng, vì Người đã thương đến hai đứa con một, lạy Chúa chí tôn. Xin kháng đồ trên chúng lòng nhân tế độ, xin cho chúng sống mãi kiếp trong hoan hỉ, lòng nhân". ¹⁸ Bấy giờ ông bảo gia nhân lấp huyệt ngay lại trước khi trời sáng.

¹⁹ Ông bảo bà vợ làm thật nhiều bánh. Và ông đi ra đàn bò dẫn về hai con bò, bốn con cừu và bảo người ta làm thịt, và người ta bắt đầu dọn tiệc. ²⁰ Ông gọi Tôbya lại và bảo cậu: "Trong vòng mười bốn ngày, con không được động tính đi đâu! Con phải ở lại đây, ăn uống tại nhà ta, mà mua vui cho lòng con gái ta đã phải ê chề đau đớn. ²¹ Cửa cải ta, con hãy lấy từ bây giờ một nửa đem đi và về bằng an với cha con Còn nửa kia, ta và vợ

ta chết rồi, nó cũng là của hai đứa con cả. Hãy vững lòng, hỡi con. Ta là cha con và Edna là mẹ của con. Chúng ta ở bên con và ở bên em con, từ bây giờ và mãi mãi. Hãy vững lòng con ạ! Hỡi con".

giaoxudaiphu.com

CHƯƠNG 09

IX. TIỆC CƯỚI

¹ Bây giờ Tôbya gọi Raphael lại và nói: "² Anh Azarya, xin anh đem với anh bốn gia nhân và hai lạc đà mà đi Raghès, tới nhà Gabael. Xin anh trao văn khế cho ông ấy mà lãnh lấy số bạc. Anh cũng làm sao kéo ông ấy đi với anh đến dự tiệc cưới. ³⁻⁴ Vì anh biết là cha em tính từng ngày. Em mà trễ thêm ngày nào là em sẽ làm người lo buồn quá lắm. Anh thấy Raguel đã thề làm sao? và em không thể bỏ qua lời thề của ông". ⁵ Vậy Raphael đã lên đường cùng với bốn gia nhân và hai lạc đà để đi Raghès xứ Mêđi. Và họ đã trọ nhà Gabael. Ngài đã trao văn khế cho ông và cũng cho ông hay biết về Tôbya con của Tôbit: Cậu đã lấy vợ làm sao? Cậu cũng mời ông tới dự tiệc cưới. (Gabael) liền chỗi dậy, đi đếm lại mà trao cho ngài túi bạc ẩn còn y nguyên. Đoạn họ chở lên lạc đà. ⁶ Cùng nhau họ dậy sớm để đi dự tiệc cưới. Họ vào nhà ông Raguel, đương lúc Tôbya đang ngả mình dùng tiệc. Cậu liền chồm dậy chào ông. Gabael vừa khóc vừa chúc lành cho cậu và nói: "Con tốt lành hoàn hảo của một người tốt lành hoàn hảo, nhân nghĩa đức hậu. Nguyện xin Chúa ban chúc lành từ trời xuống trên cậu, trên cha mẹ vợ cậu. Chúc tụng Thiên Chúa đã cho tôi được nhìn thấy Tôbit ngang qua cậu, người anh em họ của tôi, thật cậu giống cha như đức".

CHƯƠNG 10

¹ Ngày này qua ngày khác, Tôbit tính nhẩm phải mất mấy ngày để ra đi, với mấy ngày để trở về. Số ngày đã chẵn, mà con ông vẫn không có đó. ² Nên ông nghĩ: "Họa chẳng chúng bị cầm giữ lại ở đó: Hay là Gabael đã chết nên không có ai trao bạc lại cho nó?" ³ Và ông đâm ra buồn rầu. ⁴ Còn Anna vợ ông thì nói: "Ôi, con tôi chết mất rồi! Trong số kẻ sống không còn nó nữa!" Và bà cất tiếng khóc và than vãn cho con bà. Bà nói: ⁵ "Khôn thân mẹ, con ôi! Tại mẹ đã để con ra đi như thế; con là ánh sáng của mắt mẹ!" ⁶ Tôbit mới bảo bà: "Yên mà! Đừng có nghĩ vẩn, mình ơi! Nó vẫn an lành mà! Bất quá chúng gặp chút trắc trở gì đó thôi. Bạn đồng hành của nó là người đáng tin cậy và cũng là một người trong hàng anh em ta. Đừng quá lo buồn cho nó, mình ơi. Nó sắp về đến rồi đó!" ⁷ Nhưng bà cãi lại: "Để mặc tôi. Ông đừng lừa tôi! Con tôi, nó chết mất rồi!" Rồi bà chồm dậy ra đi. Cứ thế mỗi ngày. Bà chẳng tin ai nữa. Mặt trời lặn, bà mới về nhà mà than khóc suốt đêm, không thể thiếp ngủ đi được.

⁸ Khi hết mười bốn ngày tiệc cưới, Raguel đã thề quyết làm cho con gái ông, thì Tôbya vào gặp ông và nói: "Xin để con ra về; con biết, cha mẹ con không còn trông được thấy con! Vậy nay, con xin cha để con đi về cùng cha con. Con đã tỏ cho cha biết con đã để cha con ở nhà thế nào rồi". ⁹ Raguel liền bảo Tôbya: "Ở lại đây, con, ở lại với ta. Ta sẽ phái ít người mang tin đến với Tôbit cha con. Chúng sẽ cho cha con hay biết tin tức về con". Nhưng cậu thưa: "Không thể được, con xin cha để con rời khỏi đây về với cha con". ¹⁰ Vậy Raguel đã chỗi dậy, trao tay Tôbya, Sara vợ cậu và một nửa gia sản của ông, nào là tôi trai tứ gái, nào là chiên bò, lừa với lạc đà, áo xống, tiền bạc, đồ đoàn. ¹¹ Ông cho họ ra đi an lành mạnh khỏe. Ông chào tiễn cậu và nói:

"Chúc con đi mạnh khỏe luôn, và đừng sá được yên hàn. Xin Chúa Trời cho con và Sara vợ con được hành trình xuôi thuận. Ước gì ta được thấy con cái chúng con trước khi ta chết". ¹² Với Sara, con gái ông, ông nói: "Con hãy đi về nhà cha chồng con, vì từ nay ông bà là cha mẹ con, như những kẻ đã sinh đẻ con vậy. Hãy đi bằng yên, con ạ. Ba trông được nghe tiếng tốt về con, bao lâu cha còn sống". Vậy ông đã chào từ biệt họ và tiễn chân họ.

¹³ Edna nói với Tôbya: "Con ơi và cũng là người thân chí thiết, xin Chúa đem con về đây lại! Mẹ trông còn sống đủ để trông thấy con cái của con và của Sara, con gái của mẹ trước khi mẹ chết. Trước mặt Chúa, mẹ xin ký thác cho con, con của mẹ để con gìn giữ nó. Con chớ làm nó phải buồn tủi bao giờ suốt mọi ngày đời con. Con đi bằng yên! Từ nay, ta là mẹ con, và Sara là em con. Ước gì hết thảy ta được xuôi thuận mọi ngày trong đời chúng ta". Đoạn bà ôm hôn cả hai người. Và tiễn đưa họ đi được bình yên vô sự.

¹⁴ Vậy Tôbya đã từ già Raguel ra đi an lành vui vẻ, trong lời chúc tụng Chúa trời đất, Vua muôn loài. Người đã cho hành trình của cậu được xuôi thuận mọi bề. Người phán với cậu: "Phúc thịnh hãy là phần người để người thảo kính họ mọi ngày đời họ".

CHƯƠNG 11

X. ĐÔI MẮT LÒA

¹ Vừa khi họ tới gần Kaisêrin tức là thành trước mặt Ninivê, Raphael nói: "² Cậu biết chúng ta đã để ông cụ ở nhà thế nào! ³ Ta hãy vượt trước vợ cậu, về dọn nhà trước khi các người này đến". ⁴ Vậy hai người cùng đi với nhau. Ngài còn bảo cậu: "Cậu lo cầm lấy mật cá". Và con chó cũng cùng đi với họ, theo sau ngài và Tôbya.

⁵ Anna ngồi mà nhìn quanh nhìn quất trên đường con bà phải đến. ⁶ Bà thấy cậu đang đến, bà về nói với cha cậu: "Ông ơi! con ông tới nơi rồi, với người bạn đường cùng đi với nó". ⁷ Và Raphael nói với Tôbya trước khi cậu đến gần cha cậu: "Tôi biết chắc là mắt cha cậu sẽ được mở ra. ⁸ Cậu hãy đắp mật cá vào mắt ông: thuốc sẽ ăn vào làm bong ra các vệt trắng khỏi mắt ông. Và cha cậu sẽ lại thấy được và sẽ trông thấy ánh sáng".

⁹ (Anna) chạy lại ôm choàng cổ con bà mà nói: "Con ơi, mẹ đã thấy con lại. Bây giờ mẹ chết cũng được". Rồi bà khóc. ¹⁰ Tôbit chỗi dậy, chân loạng quạng, mà ra đến cửa ngõ ngoài sân. ¹¹ Tôbya tiến lại gặp ông, tay cầm mật cá, cậu thổi vào mắt ông. Cậu cầm giữ ông mà nói:

"Thưa cha, cha hãy vững lòng!" Đoạn cậu đặt thuốc cho ông, và chờ một lát. ¹² Rồi cậu lấy hai tay khẽ gảy một chút các vẩy khỏi khöhe mắt cha cậu. ¹³ Ông liền ôm chầm lấy cổ con, vừa khóc vừa nói: "Cha đã thấy con, con ơi, ánh sáng của mắt cha". ¹⁴ Và ông nói:

"Chúc tụng Thiên Chúa!

Đáng chúc tụng thay Danh lớn lao của Người!

Đáng chúc tụng thanh các thánh thiên thân của Người hết thảy.

Ước gì Danh lớn lao của Người ở trên chúng tôi.

Đáng chúc tụng thanh các thánh thiên thân của Người hết thảy
cho đến muôn đời.

Vì Người đã đánh phạt tôi!

Nhưng này tôi được thấy Tôbya con tôi".

¹⁵ Tôbya vào nhà hớn hờ vui mừng và cả giọng dâng lời chúc tụng Thiên Chúa. Đoạn Tôbya cho cha cậu biết hành trình đã được xuôi thuận thế nào; làm sao cậu đã cưới Sara con gái ông Rague! "Kìa nàng đã đến nơi, sát cổng thành Ninivê".

¹⁶ Hón hờ vui mừng và chúc tụng Thiên Chúa, (Tôbit) đi ra đón con dâu của ông nơi cổng thành Ninivê. Dân Ninivê thấy ông đi đứng, bước tới mạnh mẽ mà chẳng cần ai dắt thì kinh ngạc. Tôbit loan báo trước mặt họ là Thiên Chúa đã thương xót ông và đã mở mắt cho ông. ¹⁷ Tôbit tiến lại gần bên Sara, vợ của Tôbya con ông. Ông chúc là cho nàng và nói: "Hân hạnh được đón con an khang vào nhà, hỡi con! Đáng chúc tụng thay Thiên Chúa của con, Đấng đã đưa con lại với chúng ta, hỡi con, đáng được chúc tụng thay, cha con. Đáng được chúc tụng thay, Tôbya, con của cha. Đáng được chúc tụng thay, chính mình con, hỡi con. Hân hạnh được đón con vào gia đình con: an khang giữa lời chúc phúc và vui mừng. Hãy vào đi, hỡi con". ¹⁸ Ngày ấy mọi người Do thái ở Ninivê đều vui mừng. ¹⁹ Akhikar và Nađab, cháu gọi Tôbit là bác, cũng đã đến chia vui với ông.

giaoxudaiphu.com

CHƯƠNG 12

XI. RAPHAEL

¹ Mãn tiệc cưới, Tôbit gọi Tôbya con ông lại, và nói: "Con ơi, lo trả công cho người đã đi đường với con, (và) thêm một chút gì nữa vào công của ông". ² Cậu nói: "Thưa cha, con biết lấy bao nhiêu mà trả công ông ấy? Dầu con có lấy một nửa gia sản, con đã đem về nhà mà dâng cho ông ấy, con cũng chẳng thiệt nào." ³ Ông đã dẫn con đi an toàn, đã chữa cho vợ con, đã lãnh bạc thay con, rồi đã chữa cho cha! Con còn biết lấy bao nhiêu mà trả công ông ấy?" ⁴ Tôbit nói với cậu: "Phải, ông ấy có quyền lấy một nửa trên tất cả mọi sự đã đem về". ⁵ Vậy ông gọi người ấy lại và nói: "Công anh, xin anh lấy một nửa trên tất cả mọi sự anh đã đem về cho, và chúc anh an khang lên đường!"

⁶ Bấy giờ (Raphael) gọi hai cha con tới một nơi kín đáo và nói: "Hãy chúc tụng Thiên Chúa, hãy cảm tạ Người trước mặt mọi sinh linh về các sự lành Người đã làm cho các người - để chúc tụng và ca ngợi Danh Người. Hãy tôn dương cho mọi người biết các điều Thiên Chúa đã làm. Đừng ngại ngần cảm tạ ơn Người." ⁷ Giấu bí mật của vua là tốt. Nhưng phải tiết lộ và tôn dương xưng tụng các việc của Thiên Chúa. Hãy làm lành và họa tai sẽ chẳng thấu kịp các người.

⁸ Cầu nguyện kèm với cả chay tịnh và làm phúc cùng với đức nghĩa thì quý hơn là giàu có mà ở bất công, làm phúc bố thí thì hơn tích trữ kho vàng. ⁹ Bố thí cứu cho khỏi chết, và tẩy sạch mọi tội. Kẻ làm phúc bố thí sẽ được no nê sự sống. ¹⁰ Kẻ phạm tội và ở bất công, chính họ là kẻ thù của mạng sống họ.

¹¹ Ta sẽ tỏ cho các người tất cả sự thật: Với các người, ta sẽ không giấu diếm điều gì. Quả ta đã tỏ bày và nói: Giấu bí mật của vua là tốt, nhưng phải tôn vinh tiết lộ các việc của Thiên Chúa. ¹² Phải: Khi các người cầu nguyện, người và Sara, thì chính ta đã dâng lên lễ - thành lưu niệm là lời cầu nguyện của các người trước vinh hiển Chúa; cũng vậy khi người chôn cất người chết. ¹³ Và khi người không ngại chỗi dậy bỏ dở bữa ăn để đi vùi chôn kẻ chết, và bấy giờ ta được sai đến để thử lòng người. ¹⁴ Và cũng vậy, Thiên Chúa đã sai ta đến chữa lành người và Sara con dâu người. ¹⁵ Ta là Raphael, một trong bảy vị Thần sứ hằng túc trực đứng vào trước vinh quang Chúa".

¹⁶ Cả hai liền kinh khiếp rụng rời mà phục mặt xuống. Họ sợ! ¹⁷ Nhưng ngài bảo họ: "Đừng sợ, bằng yên cho các người. Hãy chúc tụng Thiên Chúa luôn mãi. ¹⁸ Phần ta, ta ở với các người, ấy không phải bởi ơn nghĩa của ta, nhưng bởi ý muốn của Thiên Chúa. Hãy chúc tụng Người mọi ngày, hãy ca ngợi mừng Người. ¹⁹ Các người đã thấy: nào ta có ăn gì đâu. Nhưng đó chỉ là thị kiến ban cho các người. ²⁰ Vậy, nay nơi trần gian hãy chúc tụng Chúa, hãy xưng tụng Thiên Chúa. Nay ta lên cùng đấng đã sai ta. Hãy viết lại mọi sự đã xảy đến cho các người". Và ngài đã cất mình lên. ²¹ Và họ chỗi dậy. Họ không còn có thể trông thấy người nữa. ²² Và

họ chúc tụng, họ ca ngợi Thiên Chúa và họ xưng tụng Người và các việc lớn lao của Người: làm sao một thần
sứ của Thiên Chúa đã hiện ra cho họ.

giaoxudaiphu.com

CHƯƠNG 13

XII. SION

¹ Và ông nói:

"² Chúc tụng Thiên Chúa, Đấng hằng sống mãi mãi.

Và nước của Người còn mãi đời đời.

Và chính Người trừng phạt và Người xót thương,

Người đẩy xuống đáy âm phủ.

Và chính Người lại kéo lên khỏi đại họa diệt vong.

Không gì tuột khỏi tay Người.

³ Con cái Israel, hãy cảm tạ Người trước mặt các dân tộc, vì chính

Người đã đề các người tản mác giữa họ.

⁴ Ở đó, Người đã tỏ cho các người biết oai nghi của Người.

Trước mặt mọi sinh linh hãy tôn dương Người.

Vì Người là Chúa của các người,

vì Người là Thiên Chúa của các người,

vì Người là Cha của các người,

chính Người là Thiên Chúa cho đến muôn muôn đời.

⁵ Người sẽ trừng phạt các người vì các điều bất lương của các người.

Và Người sẽ chạnh lòng thương các người hết thảy mà thu hợp các người,

từ khắp muôn dân, từ hết mọi nơi các người tản mác,

⁶ Khi các người hết lòng trở lại cùng Người,

và hết linh hồn làm sự thật trước nhan Người,

bấy giờ Người sẽ quay lại cùng các người;

Với các người, Người sẽ không còn ẩn mặt.

⁷ Và nay hãy nhìn xem cách Người đã xử với các người.

Hãy cất tiếng tạ ơn Người.

Hãy chúc tụng Chúa nhân nghĩa.

Hãy tôn dương Vua vạn đại.

⁸ Phần tôi nơi đất lưu đày, tôi tạ ơn Người,

Và bày tỏ sức mạnh và oai phong của Người,

trước mặt một dân tội lỗi.

Người tội lỗi hãy trở lại và làm điều nghĩa trước nhan Người,

Biết đâu Người sẽ chẳng hài lòng mà xử lằn mẫn với các người?

⁹ Tôi muốn suy tôn Thiên Chúa của tôi.

Hồn tôi suy tôn Vua trên trời.

Và hân hoan nhảy mừng oai phong của Người.

¹⁰ Hết thầy hãy nói lên, hãy tạ ơn Người tại Yêrusalem,

Yêrusalem thành thánh hỡi!

Người sẽ trừng phạt người vì việc vản con cái người,

Nhưng Người sẽ lại xót thương con cái những người đức nghĩa.

¹¹ Hãy nhiệt liệt tạ ơn Chúa,

Hãy chúc tụng Vua vạn đại,

Ngõ hầu trưởng của Người, trong hoan lạc, được xây dựng lại cho người.

¹² Và mọi kẻ lưu đày được Người ban cho mừng rỡ trong người,

và mọi kẻ lâm than được Người âu yếm trong người,

cho đến muôn đời về sau.

¹³ Ánh sáng chói lọi chiếu soi đến mọi phương cõi đất.

Những dân cư mút cùng cõi đất,

(chúng đến) cùng Danh thánh Thiên Chúa.

Tay nâng lễ vật dâng Vua trên trời,

Nơi người, thế hệ này sang thế hệ khác tương truyền

vang dậy những là hoan vui,

và Tên (Thành) được chọn lưu đến muôn đời về sau.

¹⁴ Thật đồ chúc dữ, hết thầy những kẻ nhiếc người,

chúng sẽ là đồ chúc dữ, mọi kẻ tàn phá người,

lật đổ tường lũy người,

mọi kẻ phá đổ các đài tháp người,
thiêu hủy nhà của người.

Và đáng được chúc lành mãi mãi,
Mọi kẻ kính sợ người.

¹⁵ Bây giờ, người hãy tiến ra hơn hờ,
nghinh đón con cái những người đức nghĩa,
vì hết thảy chúng sẽ được sum vầy,
mà chúc tụng Chúa hằng có đời đời.
Phúc cho những ai mộ mến người.

Phúc cho những kẻ mừng vì phúc bình an trên người.

¹⁶ Phúc cho kẻ biết chia buồn với người, vào thời người bị trừng phạt.
Vì nơi người, chúng sẽ vui mừng được thấy tất cả niềm vui mừng của người,
vào thời sẽ đến.

Hồn tôi hồi, hãy chúc tụng Đức Chúa Đại Đế.

¹⁷ Vì Yêrusalem sẽ được xây dựng lại,
và nhà của Người cho đến muôn muôn đời!
Tôi thật có phúc nếu giống má tôi còn sót người nào để được thấy
vinh quang Người và cảm tạ Vua trên trời.

Các cửa Yêrusalem sẽ được xây bằng ngọc xanh, ngọc biếc.

Các tường người đều là ngọc quý.

Các tháp của Yêrusalem sẽ được xây cất bằng vàng,

và các lũy bằng kim luyện,

các phố xá Yêrusalem lát bằng ngọc thắm với đá Ophir.

¹⁸ Các cửa Yêrusalem rân lên ca vãn hân hoan, nhà nhà vang dội:

Allêluya chúc tụng Thiên Chúa của Israel!

Và các kẻ được chúc lành sẽ chúc tụng Danh thánh mãi mãi chẳng cùng".

CHƯƠNG 14

XIII. NINIVÊ

¹ Những lời tạ ơn của Tôbit chấm dứt như vậy. ² Ông đã chết bình an, thọ được một trăm mười hai tuổi. Ông đã được tống táng trọng thể ở Ninivê. Thời ông được sáu mươi hai tuổi, thì ông bị lòa mắt. Sau khi được thấy lại, ông đã sống trong phúc hậu và đã làm phúc bố thí. Ông vẫn luôn luôn chúc tụng và ngợi khen Thiên Chúa uy nghi lắm liệt. ³ Và khi sắp chết, ông gọi Tôbya con ông lại và truyền dạy con ông rằng: "Con ơi, hãy đem con cái đi. ⁴ Hãy chạy qua Mêđi, vì cha tin vào lời của Thiên Chúa về Ninivê và Nahum đã nói: Vì sẽ ứng nghiệm trên Assur và Ninivê, tất cả những gì các tiên tri của Israel đã nói. Các ngài đã được Thiên Chúa phái đến. Tất cả đều sẽ ứng nghiệm. Không gì sẽ bị xén bớt nơi tất cả các lời ấy. Đến lúc mọi sự sẽ xảy ra, Mêđi sẽ là chốn được an toàn hơn là ở Assur hay Babilon. Vì ta biết và ta tin rằng mọi điều Thiên Chúa đã phán sẽ thành tựu, sẽ xảy ra. Không điều nào trong các lời ấy sẽ rơi vô hiệu.

"Anh em của chúng ta, những người ở tại đất Israel, hết thảy sẽ bị phân tán, bị đày xa đất lành. Tất cả xứ Israel sẽ thành hoang vu. Nhà của Thiên Chúa sẽ phải tang thương và thiêu hủy một thời gian. ⁵ Nhưng Thiên Chúa lại sẽ thương xót họ, Thiên Chúa sẽ cho họ trở về đất Israel. Họ sẽ xây lại nhà, nhưng không được bằng trước, chờ cho đến khi thời gian viên mãn. Và sau đó hết thảy sẽ từ chốn lưu đày trở về. Họ sẽ xây lại Yêrusalem lộng lẫy. Nhà của Thiên Chúa tại đó sẽ được xây lại, như các tiên tri của Israel đã nói.

⁶ Và mọi dân tộc trên toàn cõi đất, hết thảy sẽ trở lại và chân thành kính sợ Thiên Chúa. Hết thảy chúng sẽ bỏ tà thần của chúng, những điều huyền hoặc đã làm chúng lầm đường lạc lối. Trong đức nghĩa, chúng sẽ chúc tụng Thiên Chúa hằng có đời đời. ⁷ Con cái Israel hết thảy, những người được cứu thoát trong những ngày ấy, sẽ chân thành nhớ đến Thiên Chúa. Họ sẽ sum vầy đoàn tụ và đến Yêrusalem, họ sẽ lập cư mãi mãi trên đất của Abraham, trong cảnh văn minh làm gia tài chuyển lại cho họ. Còn những kẻ làm sự tội và bất chính sẽ biến khỏi toàn cõi đất.

⁸ Và nay, hỡi các con, ta truyền cho các con là: Hãy thật lòng làm tôi Thiên Chúa, hãy làm điều đẹp mắt Người, hãy căn dặn con cái các ngươi làm nghĩa, làm phúc và nhớ đến Thiên Chúa, cùng chúc tụng Danh Người mọi lúc, thật lòng, và hết sức chúng. ⁹ Và nay, hỡi con, hãy ra khỏi Ninivê. Đừng ở lại đây! Ngày nào con đã chôn cất mẹ con làm một với ta, thì ngày ấy con đừng nán ná trong bờ cõi đó. Vì ta thấy trong đó có nhiều bất lương và lắm trò xảo quyết tung hoành, mà người ta không lấy làm hổ thẹn.

¹⁰ Con ơi, hãy coi Nađab đã xử thế nào đối với Akhikar dưỡng phụ nó. Ông đã không bị nó chôn sống đó sao? Nhưng Thiên Chúa đã bắt trả lại vào mặt nó cái trò bỉ ổi (của nó). Akhikar đã lại ra với ánh sáng, còn Nađab phải vào trong tối tăm mãi mãi, vì nó đã tìm cách giết hại Akhikar. Bởi ông làm phúc bố thí, ông đã thoát được trông bẫy giết người, Nađab đã căng hãm hại ông. Nhưng chính Nađab đã sa bẫy giết người của

nó, để mà toi mạng. ¹¹ Và nay, hỡi các con, hãy coi bỏ thí sinh gì; bắt lương đê gì? chẳng qua chết tốt! Nhưng này hỡi ta đã kiệt!" Họ đã đặt ông lên giường, và ông đã chết. Ông đã được tống táng linh đình trọng thể.

¹² Và khi mẹ chết Tôbya đã chôn cất bà làm một vớì cha cậu. Đoạn cậu và vợ cậu đã rời đến xứ Mêđi và đã lập cư ở Ecbatana với Raguel, nhạc phụ của cậu. ¹³ Cậu đã nuôi dưỡng tuổi già ông gia bà gia chu đáo. Và đã chôn cất họ ở Ecbatana xứ Mêđi. Cậu đã thừa hưởng nhà cửa của Raguel cũng như của Tôbit cha cậu. ¹⁴ Tôbya đã chết thọ được một trăm mười bảy tuổi, người người khâm phục.

¹⁵ Trước khi chết, ông đã được chứng kiến tận mắt, nghe tận tai về cuộc khánh kiệt của Ninivê. Ông đã thấy đám tù binh của nó bị điệu đến Mêđi, những tù binh Akhikar vua Mêđi đã bắt được. Và ông chúc tụng Thiên Chúa về mọi điều Người đã làm cho con cái Ninivê và Assur. Trước khi chết ông đã được vui mừng thấy Ninivê mạt vận. Và ông đã chúc tụng Đức Chúa Thiên Chúa, Đáng sống đời đời kiếp kiếp. Amen.

THE END

giaoxuquadaiphu.com